

Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

УДК [336.7+ 005.52](477)

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.15866377>

**Статистичний аналіз стану небанківського фінансового сектору України
в умовах воєнного стану**

Бачо Роберт Йосипович

доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку і аудиту,
Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II, м. Берегово,
Україна, <https://orcid.org/0000-0002-5957-7571>

Сочка Катерина Андріївна

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і аудиту,
Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II, м. Берегово,
Україна, <https://orcid.org/0000-0002-6247-221X>

Потокі Габор Федорович

старший викладач кафедри обліку і аудиту, Закарпатський угорський інститут
імені Ференца Ракоці II, м. Берегово, Україна; аспірант Докторської школи
бізнесу та організаційних наук Дебреценського університету,
м. Дебрецен (Угорщина), <https://orcid.org/0000-0001-6761-7732>

Прийнято: 18.06.2025 | Опубліковано: 29.06.2025

***Анотація.** У статті досліджено сучасний стан та основні тенденції розвитку небанківського фінансового сектору України в умовах воєнного стану. Метою дослідження є визначення структурних змін, викликів і перспектив*

функціонування небанківських фінансових установ у кризовий період, а також обґрунтування напрямів посилення їхньої фінансової стійкості та ролі у післявоєнному відновленні економіки. Основні результати полягають у виявленні тенденцій до скорочення кількості небанківських установ (на понад 50%), при одночасному зростанні загального обсягу їх активів на 35,1%. У структурі сектору посилюється домінування фінансових компаній, тоді як питома вага кредитних спілок і ломбардів знижується. Встановлено, що небанківські установи відіграють ключову роль у забезпеченні фінансової доступності для малого бізнесу та населення, особливо у регіонах, де банківська система обмежена. У висновках обґрунтовано необхідність державної підтримки, адаптивного регулювання, цифрової трансформації та інтеграції небанківського сектору в стратегії економічного відновлення України. Запропоновано напрями удосконалення політики нагляду, зміцнення платоспроможності та розширення функцій небанківських установ у післякризовий період.

Ключові слова: небанківський фінансовий сектор, воєнний стан, фінансова стійкість, кредитні спілки, страхові компанії, фінансові компанії, державне регулювання.

Statistical analysis of the state of the non-banking financial sector of Ukraine under martial law

Bacho Robert

Doctor of Economics, Professor, Head of the Department of Accounting and Auditing, Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education, Beregovo, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-5957-7571>

Sochka Kateryna

PhD in Economic Science, Associate Professor, Department of Accounting and Auditing, Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education, Beregovo, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-6247-221X>

Pataki Gabor

Senior Lecturer, Head of the Department of Accounting and Auditing, Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education, Beregovo, Ukraine; PhD student at the Doctoral School of Management and Business, University of Debrecen, Debrecen (Hungary), <https://orcid.org/0000-0001-6761-7732>

Abstract. *The article examines the current state and key development trends of Ukraine's non-bank financial sector under martial law. The purpose of the study is to identify structural changes, challenges, and prospects for the functioning of non-bank financial institutions during the crisis, as well as to substantiate directions for strengthening their financial resilience and role in the post-war recovery of the national economy.*

The research applies methods of comparative statistical analysis, time series analysis, structural evaluation, and regulatory generalization, which enabled a comprehensive assessment of quantitative and qualitative transformations in the non-bank sector over the period 2021–2024. The empirical base consists of official reports from the National Bank of Ukraine, data from international institutions, and relevant academic literature.

The main findings highlight a more than 50% reduction in the number of non-bank institutions, alongside a 35.1% increase in their total assets. The structure of the sector is shifting toward the dominance of financial companies, while the share of credit unions and pawnshops is declining. Non-bank institutions play a crucial role in

ensuring financial accessibility for small businesses and households, especially in regions where traditional banking services are limited due to wartime constraints.

The conclusions justify the need for state support, adaptive regulation, digital transformation, and deeper integration of the non-bank financial sector into Ukraine's economic recovery strategy. Policy recommendations include strengthening supervisory practices, improving solvency, and expanding the functional scope of non-bank institutions in the post-crisis period.

Keywords: *non-bank financial sector, martial law, financial stability, credit unions, insurance companies, financial companies, public regulation.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. Небанківський фінансовий сектор є важливою складовою фінансової системи України та виконує значну роль у забезпеченні її стійкості, особливо в умовах воєнного стану. З початком повномасштабної збройної агресії проти України цей сегмент фінансового ринку набув особливої актуальності як джерело додаткових фінансових ресурсів для суб'єктів господарювання та населення, що стикаються з обмеженим доступом до банківського кредитування та зростанням ризиків у банківській сфері.

Функціонування таких інститутів, як кредитні спілки, страхові, лізингові, факторингові компанії, а також операторів платіжних послуг та інших небанківських фінансових установ, сприяє підтримці економічної активності, залученню інвестицій та задоволенню потреб у фінансових послугах в умовах макроекономічної нестабільності, логістичних викликів та зниження платоспроможного попиту.

В умовах війни зростає потреба у вдосконаленні регуляторної політики держави щодо небанківських фінансових установ, посиленні контролю за їх діяльністю, а також забезпеченні фінансової безпеки та довіри споживачів до цього сегмента. У зв'язку з цим актуальним є дослідження сучасного стану,

тенденцій розвитку та перспектив функціонування небанківського фінансового сектору в Україні в умовах воєнного стану та післявоєнної відбудови економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз наукових досліджень вітчизняних авторів свідчить про комплексний підхід до вивчення проблем небанківського фінансового сектору в контексті воєнного стану в Україні. Міщенко [9] акцентує увагу на сучасному стані та перспективі розвитку небанківських фінансових установ, підкреслюючи ключові виклики регуляторного характеру у кризових умовах. Мазаракі та Гальчинська [8] досліджують структурні трансформації ринку фінансових послуг, наголошуючи на необхідності підвищення прозорості діяльності небанківських установ і фінансової грамотності споживачів. Козьмук [5; 6] розкриває вплив воєнного конфлікту на ліквідність та кредитні можливості небанківського сектору, окреслюючи проблеми адаптації фінансової системи до надзвичайних обставин. Бланк [1] пропонує концептуальні підходи до управління фінансовою стійкістю підприємств, зокрема через інструменти ризик-менеджменту, що є особливо актуальним в умовах невизначеності, спричиненої воєнним станом. Герасименко [4] вивчає роль мікрофінансових організацій у підтримці малого та середнього бізнесу, виокремлюючи їх як ключових гравців у забезпеченні фінансової інклюзії в кризових умовах. Павленко [15] фокусується на інноваційних технологіях у небанківському секторі, висвітлюючи впровадження фінтех-рішень, які сприяють безперервності фінансових послуг в умовах воєнної нестабільності. Регуляторні аспекти розвитку небанківських фінансових установ у воєнний період аналізує Шевченко [17], підкреслюючи важливість державної підтримки та нормативно-правових трансформацій для забезпечення стабільності. Кравченко [7] визначає небанківський сектор як важливий чинник економічної безпеки країни, акцентуючи увагу на потенційних загрозах і механізмах їх нейтралізації. Захарчук [18] формує стратегічні напрями розвитку сектора з урахуванням військових викликів і підкреслює необхідність міжнародної співпраці для відновлення. Дмитренко [3] проводить глибокий

аналіз ризиків, які загрожують небанківським інститутам, пропонуючи комплекс адаптаційних заходів, спрямованих на підвищення їх стійкості.

Водночас у сучасних умовах, з огляду на запровадження воєнного стану в Україні, зростає потреба у дослідженнях, що враховують досвід країн з економіками, які перебували у стані збройних конфліктів або постконфліктної відбудови. У цьому контексті заслуговують на увагу праці зарубіжних авторів, зокрема: Beck, T. та Levine, R. [19], які аналізують вплив розвитку фінансових послуг, включно з небанківськими інститутами, на економічне зростання країн із перехідною економікою; Demirgüç-Kunt A. та Klapper L. [20], що досліджують значення фінансової інклюзії та ролі небанківських фінансових послуг у підвищенні доступу населення до фінансових ресурсів у кризових умовах; Світовий Банк [23; 24] у своїх аналітичних звітах окреслює необхідність розвитку небанківських фінансових інструментів для підтримки малого та середнього бізнесу в період відновлення економік після конфліктів. Крім того, в дослідженнях таких авторів, як Allen F. та Carletti E. [22], висвітлюються ризики для фінансової системи в умовах економічної нестабільності та роль небанківських фінансових установ у зниженні системних ризиків.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри значний внесок згаданих авторів у розкриття проблематики небанківського фінансового сектору в умовах воєнного стану, слід відзначити недостатню увагу до системного вивчення міжсекторальних взаємозв'язків між небанківськими установами та традиційними фінансовими інститутами в кризових умовах. Також є прогалини у дослідженні впливу цифрової трансформації на регуляторні механізми та безпеку небанківських фінансових послуг в умовах інформаційних та кіберзагроз, які загострилися внаслідок військового конфлікту. Врахування цих аспектів у подальших дослідженнях дозволить створити більш комплексне уявлення про стійкість і роль небанківського фінансового сектору в економіці України під час воєнного стану та у післявоєнний період.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою даного дослідження є аналіз сучасного стану та визначення основних тенденцій розвитку небанківського фінансового сектору України в умовах воєнного стану, а також обґрунтування напрямів підвищення його стійкості, ефективності функціонування та спроможності сприяти економічній відбудові країни.

Об'єктом дослідження є сукупність небанківських фінансових установ та їх діяльність в економіці України, а також процеси формування, функціонування і розвитку цього сегмента фінансової системи в умовах воєнного стану. Предметом дослідження є конкретні процеси, механізми, інструменти та умови функціонування небанківського фінансового сектору в Україні в умовах воєнного стану. Для досягнення поставленої мети у статті визначено такі основні завдання: розкрити сутність та структуру небанківського фінансового сектору України; оцінити сучасний стан розвитку небанківських фінансових установ в умовах воєнного стану; визначити основні виклики та ризики, що постають перед небанківським фінансовим сектором в період військових дій; дослідити роль небанківських фінансових інститутів у забезпеченні фінансової стабільності та підтримці економічної активності; запропонувати напрями удосконалення державної політики щодо регулювання та розвитку небанківського фінансового сектору з урахуванням потреб післявоєнного відновлення економіки.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням здобутих наукових результатів. Сучасний стан небанківського фінансового сектору України характеризується динамічними трансформаційними процесами, спричиненими як загальноекономічними тенденціями, так і викликами воєнного стану. В умовах військової агресії проти України небанківські фінансові установи зіткнулися з необхідністю адаптації до нових реалій функціонування, що зумовило переосмислення стратегій розвитку, управління ризиками та забезпечення фінансової стійкості.

Небанківський фінансовий сектор відіграє важливу роль у забезпеченні доступу до фінансових ресурсів для широких верств населення та бізнесу, особливо для суб'єктів малого та середнього підприємництва, які зазнали значних втрат внаслідок бойових дій. У структурі сектору зберігається домінування страхових компаній, ломбардів, кредитних спілок, лізингових і факторингових компаній, проте спостерігається зростання ролі мікрофінансових організацій та фінтех-компаній.

Враховуючи, що в Україні історично сформувалася банкоорієнтована модель фінансового ринку, тому на ринку фінансових за розміром активів домінують банківські установи (табл. 1).

Таблиця 1

**Активи банківських та небанківських фінансових установ
в Україні у 2021-2024 рр.***

Показники	Роки				Зміна 2024/2021	
	2021	2022	2023	2024	Абс.	%
Банки						
Активи, млн.грн.	2053232	2351678	2944684	3414920	1361688	66,3
Кількість, од.	71	67	63	62	-9	-12,7
Середній розмір активів, млн.	28918,8	35099,7	46741,0	55079,4	26161	90,5
Небанківські фінансові установи, в т.ч.						
Страховики						
Активи, млн.грн.	64737	70298	74412	72530	7793	12,0
Частка активів страховиків у активах НФУ, %	22,5	22,0	22,5	18,7	-3,8	
Кількість, од.	155	128	101	65	-90	-58,1
Середній розмір активів, млн.	417,7	549,2	736,8	1115,8	698	167,2
Кредитні спілки						
Активи, млн.грн.	2330	1449	1422	1357	-973	-41,8
Частка активів КС у активах НФУ, %	0,8	0,5	0,4	0,3	-0,5	
Кількість, од.	278	162	133	104	-174	-62,6
Середній розмір активів, млн.	8,4	8,9	10,7	13,0	5	55,7
Фінансові компанії						
Активи, млн.грн.	216406	243997	250454	310741	94335	43,6
Частка активів ФК у активах НФУ, %	75,2	76,3	75,9	79,9	4,7	
Кількість, од.	922	760	559	479	-443	-48,0
Середній розмір активів, млн.	234,7	321,0	448,0	648,7	414	176,4
Ломбарди						
Активи, млн.грн.	4289	4101	3847	4130	-159	-3,7
Частка ломбардів у активах НФУ, %	1,5	1,3	1,2	1,1	-0,4	

Кількість, од.	261	183	146	109	-152	-58,2
Середній розмір активів, млн.	16,4	22,4	26,3	37,9	21	130,6
Всього активи небанківських фінансових установ, млн.грн.	287762	319845	330135	388758	100996	35,1
Всього активи ФУ, млн.грн.	2340994	2671523	3274819	3803678	1462684	62,5
Частка активів небанківських фінансових установ, %	12,3	12,0	10,1	10,2	-2,1	

* Складено та розраховано авторами на основі даних НБУ [10-14; 16].

Обсяг активів небанківських фінансових послуг в Україні за 2021-2024 рр. складає 10,2-12% національного ринку фінансових послуг, причому частка активів банків зросла з 87,7% у 2021 році до 89,8% у 2024 році.

Упродовж 2021–2024 років ринок страхових компаній в Україні зазнав значних змін, які відображають процеси скорочення, концентрації та структурного переформатування небанківського фінансового сектору.

Частка активів страхових компаній у загальних активах НФУ, хоч і залишалася відносно стабільною у 2021–2023 роках (від 21,9% до 22,5%), у 2024 році знизилась до 18,7%. Це свідчить про зменшення відносного значення страхових компаній у системі НФУ, особливо на тлі динамічнішого зростання інших сегментів, зокрема фінансових компаній.

Найбільш виразною є динаміка зменшення кількості страхових компаній. У 2021 році в Україні діяло 155 страховиків, тоді як у 2024 році їх залишилося лише 65. Це означає зменшення кількості учасників ринку на 58%. Така тенденція може бути наслідком як регуляторного тиску (наприклад, підвищення вимог до платоспроможності та прозорості), так і ринкових чинників — зниження попиту, зростання конкуренції, або неможливості адаптуватися до нових економічних умов. Попри скорочення кількості компаній, середній розмір активів однієї страхової компанії зріс у 2,7 раза: з 417,7 млн грн у 2021 році до 1115,8 млн грн у 2024 році. Це свідчить про те, що на ринку залишаються великі, капіталізовані компанії, які здатні укріплювати позиції за рахунок поглинання менших гравців або завдяки вищій фінансовій стійкості. Одним із ключових рішень Національного банку України як регулятора стало запровадження постанови № 39 від 06.03.2022 р., яка дозволила виключити активи, розташовані на

тимчасово окупованих територіях, зі складу нормативних активів страховиків. Це знизило регуляторний тиск на компанії, що втратили контроль над частиною своїх ресурсів. Водночас збережено вимоги до платоспроможності та формування технічних резервів, що дозволяє забезпечувати виконання зобов'язань перед страхувальниками [11].

Упродовж 2021–2024 років спостерігається стійка тенденція до зменшення ролі кредитних спілок у небанківському фінансовому секторі України. Кредитні спілки України стикнулися з викликами, що значно вплинули на їхню діяльність та стабільність. Війна призвела до зниження фінансових ресурсів членів спілок, зростання кредитних ризиків, а також до суттєвого ускладнення організаційної діяльності, зокрема в регіонах, що постраждали від бойових дій. Активи КС зменшилися з 2 330 млн грн у 2021 році до 1 357 млн грн у 2024 році, що становить скорочення на 973 млн грн або 41,8%. Це свідчить про зниження фінансових можливостей та, ймовірно, скорочення попиту на послуги КС або зниження довіри до них з боку населення. У 2021 році частка КС в активах НФУ становила 0,81%, а вже у 2024 році вона зменшилася до 0,35%. Така динаміка демонструє, що кредитні спілки дедалі менше впливають на фінансову систему поза межами банківського сектору, поступаючись місцем іншим небанківським установам (страховим компаніям, ломбардам, фінансовим компаніям тощо). Протягом аналізованого періоду кількість зареєстрованих КС скоротилася з 278 до 104, тобто на 174 одиниці, що відповідає зменшенню на 62,6%. Це може бути наслідком регуляторних змін, фінансової нестабільності, погіршення платоспроможності клієнтів або конкуренції з боку інших фінансових установ.

Фінансові компанії залишаються найвпливовішим сегментом серед небанківських фінансових установ в Україні. Протягом 2021–2024 років у цьому секторі спостерігалися одночасно процеси скорочення кількості компаній та зростання фінансової концентрації. Частка активів фінансових компаній у загальному обсязі активів НФУ зросла з 75,2% у 2021 році до 79,9% у 2024 році, що свідчить про домінування ФК в небанківському сегменті. Попри складну

економічну ситуацію, ці компанії продовжують нарощувати свій вплив і обсяги діяльності. Кількість фінансових компаній скоротилася майже на половину — з 922 у 2021 році до 479 у 2024 році. Незважаючи на зменшення кількості, середній розмір активів однієї ФК суттєво зріс — з 234,7 млн грн у 2021 році до 648,7 млн грн у 2024 році (+176%). Це свідчить про консолідацію ринку: менш численна, але фінансово сильніша група компаній займає лідерські позиції. Війна призвела до суттєвого погіршення макроекономічної ситуації, зниження платоспроможності населення і бізнесу, що негативно вплинуло на якість кредитного портфелю фінансових компаній. Зростання рівня простроченої заборгованості стало одним із ключових викликів. За даними НБУ, на початок 2024 року частка прострочених кредитів у портфелі фінансових компаній сягнула приблизно 16%, що на 6 процентних пунктів більше за показники 2021 року [11; 13]. У той же час фінансові компанії змогли зберегти частку на ринку небанківських фінансових послуг приблизно на рівні 18% у загальному обсязі, що свідчить про їхню відносну стійкість і важливість для економіки в кризових умовах. Вони залишаються основним джерелом кредитування для сегментів, що мають обмежений доступ до банківських послуг, особливо у постраждалих від бойових дій регіонах [11].

Воєнні дії безпосередньо вплинули на економіку України, спричинивши зниження купівельної спроможності більшості населення та підприємств. Цей фактор негативно позначився на можливостях позичальників своєчасно повертати кредити, що, у свою чергу, призвело до зростання обсягів проблемної заборгованості на ринку ломбардів. Згідно з даними Національного банку України, частка прострочених позик у портфелі ломбардів у 2023 році збільшилась до 14,5%, що на 5,2% більше, ніж у 2021 році [14]. Водночас, ломбарди зберегли важливу функцію забезпечення фінансової ліквідності населення, особливо у регіонах, де діяльність банків була ускладнена через бойові дії або тимчасову окупацію територій. Ця роль стала особливо

актуальною з огляду на обмеженість альтернативних джерел фінансування для великої частини населення, яке через війну втратило стабільний дохід.

У період 2021–2024 років діяльність ломбардів в Україні зазнала суттєвих змін, які свідчать про поступову консолідацію ринку та скорочення присутності цього сектору в системі небанківських фінансових установ (НФУ). Частка активів ломбардів у структурі активів НФУ неухильно зменшувалася з 1,49% у 2021 році до 1,06% у 2024 році, що становить зниження на 0,43 відсоткових пункти. Це свідчить про зниження впливу ломбардів у порівнянні з іншими сегментами фінансового ринку, такими як фінансові компанії або страховики. У 2021 році на ринку діяло 261 ломбардів, а у 2024 — лише 109. Це означає скорочення на 152 установи, або –58,2%. Попри падіння кількості ломбардів, середній розмір активів одного ломбарду суттєво зріс: з 16,43 млн грн у 2021 році до 37,89 млн грн у 2024 році, тобто у 2,3 рази (або +130,6%). Це вказує на укрупнення залишених гравців ринку: дрібні ломбарди, ймовірно, зникли або були поглинуті більшими, ефективнішими компаніями, які змогли адаптуватися до нових умов.

В цілому, упродовж 2021–2024 років фінансовий сектор України зазнав суттєвих змін, що проявилися у зростанні обсягів активів як банківських, так і небанківських установ. Однак аналіз часткової структури свідчить про поступове зниження частки небанківського сегменту, попри його абсолютне зростання. Сукупний обсяг активів НФУ зріс із 287,8 млрд грн у 2021 році до 388,8 млрд грн у 2024 році, що становить приріст на 101 млрд грн, або 35,1%. Це свідчить про стійкість та поступовий розвиток небанківського сектору навіть за умов зовнішніх і внутрішніх економічних викликів. Сукупні активи усього фінансового сектору зросли з 2,34 трлн грн у 2021 році до 3,80 трлн грн у 2024 році, тобто на 1,46 трлн грн, або 62,5%. Такий динамізм значною мірою зумовлений активним розвитком банківської системи, що продовжує бути головною рушійною силою сектору. Частка НФУ в загальній структурі активів фінансових установ скоротилася на 2,1 відсоткових пункти, що свідчить про

випереджаючі темпи зростання банківського сектору. Навіть при стабільному зростанні активів НФУ, їхня частка в системі поступово зменшується. Небанківський сектор України демонструє помірне зростання у реальному вираженні, проте його відносна вага у загальному фінансовому секторі знижується. Це зумовлено як стрімким розвитком банківської системи, так і внутрішніми викликами для НФУ — зокрема, зниженням кількості учасників, регуляторними змінами, зміною попиту на послуги.

Висновки. Структура небанківського фінансового сектору України в період 2021–2024 років зазнав суттєвих змін — фінансові компанії стали домінуючим сегментом, з часткою майже 80% в активах небанківського фінансового сектору, тоді як ролі інших інституцій (зокрема кредитних спілок і ломбардів) поступово знижуються. Попри війну, обсяг активів небанківського фінансового сектору зростав (на 35,1% у 2021–2024 рр.), що свідчить про його стійкість. Водночас кількість установ зменшилася майже вдвічі. Найбільше постраждали страхові компанії, кредитні спілки та ломбарди. Відбулась консолідація ринку, при якій залишилися потужніші та капіталізовані гравці. Сектор зіткнувся з такими основними ризиками: зниження платоспроможності клієнтів і зростання частки прострочених кредитів (до 14–16%); втрата активів на окупованих територіях; ліквідність і капіталізація деяких сегментів залишається критично низькою (особливо КС); посилення регуляторних вимог і потреба в адаптації до нових стандартів нагляду. НФУ, особливо фінансові компанії та мікрофінансові інститути, стали ключовими у забезпеченні доступу до фінансів для малого та середнього бізнесу та населення. Їх роль була критично важливою в регіонах, де діяльність банків була обмежена. У подальшій перспективі для збереження конкурентоспроможності НФУ потребує стратегічного оновлення, включаючи цифровізацію, інновації у продуктах і послугах, а також підвищення фінансової грамотності серед населення.

Список використаних джерел

1. Бланк І. Ю. Управління фінансовою стійкістю підприємств в умовах невизначеності. Економіка підприємства. 2023. № 2. С. 68–74.
2. Бланк І. Ю. Управління фінансовою стійкістю підприємств в умовах невизначеності : монографія. Київ : Ніка-Центр, 2023. 275 с.
3. Дмитренко О. В. Вплив воєнного стану на небанківські фінансові інститути в Україні: аналіз ризиків і адаптаційні механізми. Банківська справа. 2022. № 5. С. 15–22.
4. Герасименко О. П. Роль мікрофінансових організацій у підтримці малого та середнього бізнесу під час воєнного стану. Бізнес Інформ. 2021. № 10. С. 12–18.
5. Козьмук В. В. Трансформація фінансової системи України в умовах кризи. Економіка та держава. 2022. № 3. С. 29–37.
6. Козьмук В. В. Фінансові інструменти для відновлення економіки України : монографія. Харків : ХНЕУ, 2024. 212 с.
7. Кравченко Ю. М. Небанківський фінансовий сектор як чинник економічної безпеки України. Вісник економіки і права. 2023. № 2. С. 54–60.
8. Мазаракі О. М., Гальчинська Т. Г. Ринок фінансових послуг: теорія та практика : монографія. Київ : КНЕУ, 2020. 312 с.
9. Міщенко С. В. Небанківські фінансові установи в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку. Вісник Національного банку України. 2021. № 3. С. 24–33.
10. Національний банк України. Звіт про діяльність кредитних спілок України. URL: <https://bank.gov.ua/statistic/credit-unions/data-cu#1>
11. Національний банк України. Огляд небанківського фінансового сектору – грудень 2023. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/NBFI_Review_2023-12.pdf.
12. Національний банк України. Основні показники діяльності банків України. URL: <https://bank.gov.ua/statistic/sector-financial/data-sector-financial#2>.

13. Національний банк України. Показники діяльності учасників ринку небанківських фінансових послуг. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist#6>
14. Національний банк України. Річний звіт Національного банку України за 2023 рік. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Annual_Report_2023.pdf
15. Павленко С. В. Інновації у небанківському фінансовому секторі України в період воєнного стану. Науковий вісник НБУ. 2023. Вип. 4. С. 88–96.
16. Програма USAID. Підтримка розвитку кредитних спілок в Україні. Звіт 2023. URL: <https://www.usaid.gov/ukraine/credit-unions-support-2023>
17. Шевченко Т. І. Регуляторні аспекти розвитку небанківських фінансових установ в Україні в умовах воєнного стану. Фінансовий простір. 2022. № 1. С. 23–30.
18. Захарчук В. І. Стратегічні напрями розвитку небанківського фінансового сектору в Україні в умовах воєнного стану. Економічний вісник. 2021. № 8. С. 35–42.
19. Beck T., Levine R. Industry growth and capital allocation: Does having a market- or bank-based system matter? Journal of Financial Economics. 2002. Vol. 64, No. 2. P. 147–180.
20. Demirgüç-Kunt A., Klapper L. Measuring financial inclusion: The Global Findex Database. World Bank Policy Research Working Paper. 2012. No 6025. 61 p.
21. Fitch Ratings. Ukrainian Insurance Market – 2023 Outlook. URL: <https://www.fitchratings.com/research/insurance/ukraine-insurance-market-outlook-2023-22-12-2023>
22. Allen F., Carletti E. An overview of the crisis: Causes, consequences, and solutions. International Review of Finance. 2010. Vol. 10, No. 1. P. 1–26.
23. World Bank Group. Boosting Financial Inclusion in Post-Conflict Economies. Washington, DC : World Bank, 2020. 84 p.

24. World Bank Group. Ukraine Financial Sector Assessment Program – Technical Note on Insurance. April 2023. URL: <https://documents.worldbank.org/en/publication/documents-reports/documentdetail/090224b089cb8714/ukraine-fsap-insurance-technical-note>

25. IMF. Global Financial Stability Report 2023: Safeguarding Financial Stability amid High Inflation and Geopolitical Risks. Washington, DC : IMF, Apr 11 2023. 256 p. URL: <https://www.imf.org/en/Publications/GFSR/Issues/2023/04/11/global-financial-stability-report-april-2023>

26. IMF. Global Financial Stability Report, Oct 2023: Financial and Climate Policies for a High-Interest-Rate Era. Washington, DC: IMF, Oct 10 2023. 280 p. URL: <https://www.imf.org/en/Publications/GFSR/Issues/2023/10/10/global-financial-stability-report-october-2023>

27. IMF. Global Financial Stability Report, Apr 2025: Enhancing Resilience amid Uncertainty. Washington, DC: IMF, Apr 22 2025. 300 p. URL: <https://www.imf.org/en/Publications/GFSR>